

XHIEDA NISRANIJA FL-ISTORJA TAL-KNISJA GĦAWDXIJA**Dun Pawl Micallef****2. Il-bini tal-Oratorju Don Bosco**

Il-ħsieb ta' Dun Pawl Micallef ma kienx biss li jorganizza oratorju fuq l-istil ta' Don Bosco, iżda li jibni Oratorju kbir biex jiġu fih is-Salezjani.

L-ewwel beda jiġbor minn Għawdex kollu l-flus biex ikun jista' jibni l-Oratorju. Kienu jagħtuh daqqa ta' id bosta żgħażaġh u tfal speċjalment is-Sur Karm Debrincat. Biex ikompli jkabbar il-fondi kien jagħmel ukoll lotteriji u jorganizza fieri. B'hekk ġabar somma mhux ħazin.

Kien jonqos biss li jsib biċċa art fejn ikun jista' jibni l-oratorju li kien ilu tant imhegġeġ li jagħmel. Wara li tkellem ma' bosta nies iddeċieda li l-iżjed art adattata kienet iz-zuntier antik ta' Misraħ Santu Wistin. Id-diffikultajiet inqalġhu minn żewġ naħat. Il-bord tal-antikità beda jsibha diffiċli li jagħti l-permess peress li dan iċ-ċimiterju kellu lapidi antiki ta' persunaġġi distinti ta' żmien l-Anġuvini. Min naħa l oħra l awtoritajiet tal-Knisja dehrilhom li ma kienx hemm bżonn li tingħata l-art kollha peress li l-kumpless kien jiġi kbir hafna.

Iżda Dun Pawl ma qatax qalbu u beda jagħmel żjajjar ta' spissi lill-Kummissarju u lill-Isqof. Lesta pjanta għand il-perit Għawdx i Wigi Portelli. Din kienet maħsuba li timla l-art kollha taż-zuntier. Irranga wkoll biex meta l-bini jkun lest, il-lapidi antiki taċ-Ċimiterju jiġu mwahħlin mal-ħitan tal-intrata għal *gol-ground*. Kien hemm min kien daħaq b'Dun Pawl meta ra l-kobor tal-pjanta iżda Dun Pawl qatt ma qata' qalbu.

Kien jonqos biss il-permess tal-Isqof. Meta fl-1944 Mons. Ġuzeppi Pace laħaq isqof ta' Għawdex, Dun Pawl għamel kuragg. Iż-żjajjar għand l-isqof bdew isiru aktar ta' spiss. Dun Pawl kien jitkellem fuq kemm flus kellu f'idejh u x'kien qiegħed jagħmel biex il-fondi jikbru aktar. U l-isqof kien jgħidli li se jgħinu biex l-Oratorju jinbena skont il-pjanta li kien fassal.

F'Mejju tal-1946 Mons. Isqof Ġuzeppi Pace qal ċar u tond lil Dun Pawl: "Morru u ibdew." Imtela bil-ferħ u meta wasal fl-Oratorju li kellu f'Misraħ Santu Wistin iż-żgħażaġh ingabru madwaru filwaqt li qalilhom: "Għadni ġej minn quddiem Mons. Isqof, u qalli nibda x-xogħol. Ejjew middu jdejkom u nibdew inħottu!". B'hekk hatterw il-plieri tal-gebel u l-vireg tal-ħadid li kienu jgħaqquhom. Ix-xogħol taż-żgħażaġh baqa' sejjer sakemm bdew l-imghallmin tas-sengħa. L-ewwel mar jippjanta x-xogħol l-imghallem Saver Vella u warajh Kalanġ Ċini miż-Żebbuġ Għawdex, sakemm fl-aħħar ix-xogħol ġie f'idejn l-imghallem Vitor Vella, ukoll miż-Żebbuġ. Dan ix-xogħol baqa' sejjer sakemm lestieh.

L-ewwel ġebda tqiegħdet fit-12 ta' Diċembru 1946. Barra l-Isqof ta' Għawdex Mons. Ġuzeppi Pace kien hemm l-oghla awtoritajiet tal-gżira, rappreżentanza tal-

komunità Sależjana Maltija, fosthom Fr. Alwiġ Mizzi u Fr. Patrick McLoughlin.

Fl-opra tiegħu Dun Pawl kien meġġun minn bosta benefatturi. Fosthom insibu lill-Isqof ta' Għawdex Mons. Ġuzeppi Pace u lil Dr. Joseph Pace L.L.D. Ħadmu mhux biss bil-klicm iżda fuq kollox permczz tal-ghajnuna finanzjarja kbira li taw. Ma nistgħux ninsew li Dun Pawl nefaq flusu kollha kif ukoll dawk tal-familja tiegħu.

L-Oratorju kif nafuh illum, barra l-kappella u l-parti ta' quddiem f'binja ta' żewġ sulari, ġie miftuħ uffiċjalment fit-8 ta' Ottubru 1949. F'dak il-jum saru festi speċjali. Id-diskors tal-okkażjoni sar minn Dun Pawl Micallef kif kien jixraq. Diskorsi oħra saru minn Fr. Patrick MacLoughlin, Dun Alwiġ Mizzi u Dr. Joseph Pace, Ġanni Cremona li tkellem f'isem iż-żgħażaġh u Ġanni Vassallo li tkellem f'isem it-tfal.

Imbagħad l-oratorju nfetaħ mill-Isqof ta' Għawdex Mons. Ġuzeppi Pace. Inqraw ukoll telegrammi tal-okkażjoni mibgħutin mill-Papa u minn Dun Pietru Ricaldone, Rettur Maġġur tas-Salezjani. Għal din il-festa kienet mistiedna wkoll il-Banda tas-Salesian Boys Brigade tas-Sliema, li daqget b'cejjeċ mużikali fuq il-palk. Fl-aħħar sar marċ mad-dawra tal-Oratorju.

Mhux ta' min jinsa li x-xewqa ta' Dun Pawl li jiġu s-Salezjani f'Għawdex sehħet ukoll meta fil-31 ta' Jannar 1947, Dun Alwiġ Mizzi ntbagħat b'mod uffiċjali biex jieh u ħsieb l-oratorju.

F'dan il-progett ma nistgħux ma nilmħux id-determinazzjoni li kellu Dun Pawl biex jegħleb id-diffikultajiet li kienu jinqalġhu, spirtu ta' sagrafiċċju, flessibilità, u li kien jistenna l-mument opportun flimkien ma' spirtu ta' ubbidjenza lejn is-superjuri tiegħu.

Angelo Xuereb

(Din is-serje ta' artikli kienet ibbażata fuq il-ktieb 'Tletin Sena Hajja - Ġrajjet l-Oratorju Dun Bosco', miktub minn Anton Scicluna, Għawdex 1980).